

História

- staroveké civilizácie - Čína, India ... (čínske kroniky meranie dažďa)
- **Grécko** (5.st. p.n.l.) – veža vetrov v Aténach (obr.)
- **Aristoteles** (384-333 p.n.l.)– pokus o prvú systematizáciu atmosférických javov
 - Dielo *Meteorologika*.
- Antické dedičstvo prevzali **Arabi**, cez nich do kresťanskej Európy (*Toledo*).
 - Ibn al-Hajsam, Kamal al-Farisi –pochoptli podstatu obehu vody na Zemi...
- Rekonštrukcia starých dokumentov (mnohé sformulované do pranostík)
 - história 1000 rokov dozadu...
- Stredovek stagnácia ...
- **17.str, kvalitatívny skok v rozvoji meteorológie** s rozvoj prírodných vied, **začalo meranie meteo prvkov** (najprv neorganizovane)
- Leonardo daVinci (1452-1519) – zostrojil anemometer
- Galileo Galilei (1564-1642) – skonštruoval **teplomér**
- Evangelista Torricelli (1608-1647) – navrhol princíp ortuťového tlakomeru
- Ferdinand II Toskánsky (1610-1670) – zostrojil hygrometer (vlhkometer)

Organizované merania:

- prvé 1657– Florencia, Academia del cimento (Akadémia pokusov)
 - 1722 Rusko – Peter I....sieť staníc..
 - 1780 Mannheim, Societa meteorologica palatina, 39 staníc
- V oblasti Čiech a Slovenska
- 1752 Praha, Klementínska hviezdáreň, P.J.Stepling
 - 1714-26 Slovensko, Pozorovania Jana Adama Raymanna, Prešov
 - 1756-70 Trnavská univerzita, F. Weiss
- **15.-18. storočie – veľké objavy:**
 - Klasická experimentálna termika a termodynamika:
 - R. Boyle, R. Towley, E. Mariotte, J. Dalton, B. Clapeyron S.D. Poisson, Gay-Lussac...

1.polovoca19 st.:

- **A. von Humbolt** v knihe Kosmos definoval prvýkrát pojem klíma.
- **H.W.Branes** (1820) – zostrojil prvú mapu súčasného rozdelenia tlaku (synoptikú mapu)
- 1850 – **vynález telegrafie** → rozvoj synoptickej meteorológie (Ústavy v Petrohrade a Viedni)

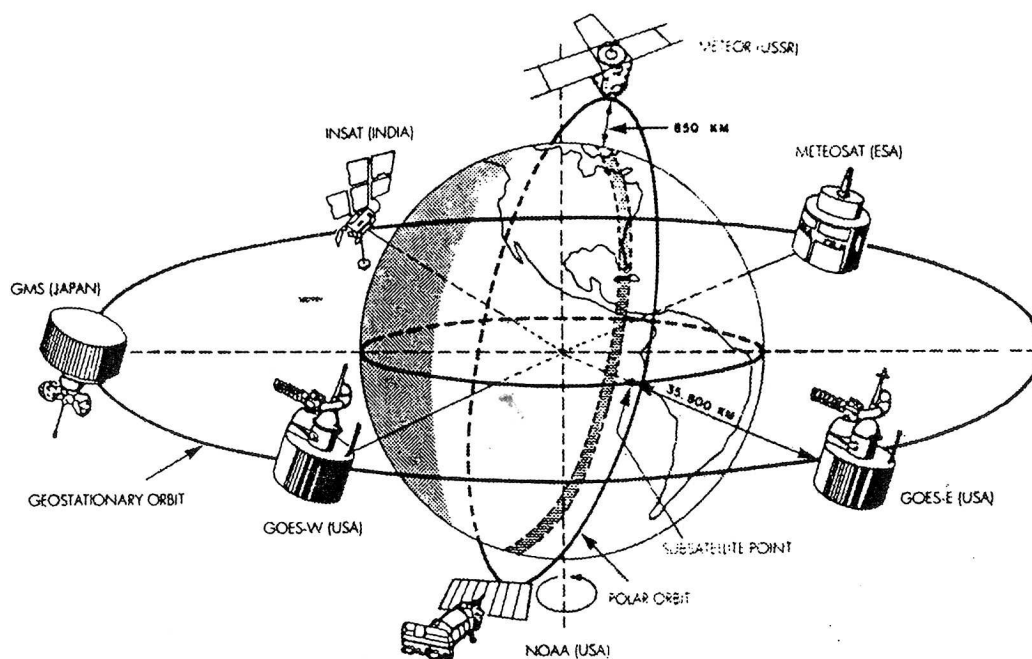
2.polovoca19 st.:

- Využitie poznatkov hydrodynamiky a termodynamiky → *dynamická meteorológia*.
- A.I.Vojekov, J. Hann, W. Köppen – geografické podmienky vývoja klímy
- Koncom 19.st. nasledoval výskum radiačných a elektrických javov.
- *Nové odvetvia* - Radiolokačná alebo družicová meteorológia (obr. systém družíc)

20 storočie

- Práce V. Bjerknese - vznik Norská frontologická škola
- M. Margules, A.A. Friedmann, K.G. Rossby...
- Zdokonalenie vojenskej techniky poskytlo → meteorologický rádiolokátor
- 1969 - Svetová meteorologická organizácia.
WMO -World Meteorological Organization
http://www.wmo.int/pages/index_en.html

Systém polárnych a geostacionárnych družíc





Mikuláš Konkoly-Thege, zakladateľ
hurbanovských observatórií.

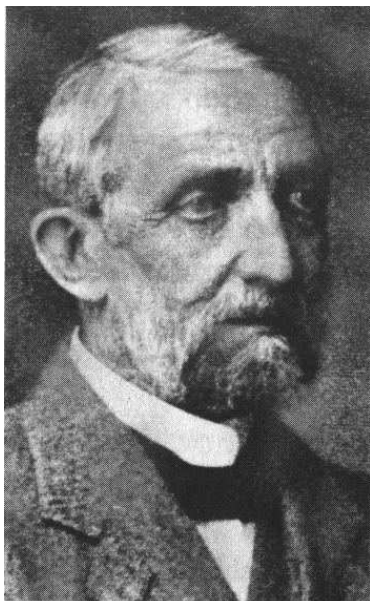
- 1842-1916
- zakladateľ hurbanovských hvezdární
- pracovisko - k najvýznamnejším v Uhorsku a Európe
- výsledky publikoval v ročenkách observatória
- Rozpravy matematicko-prírodovednej triedy - Uhorská akadémia vied (35 príspevkov).
- Riaditeľom ústavu pre meteorológiu a zemský magnetizmus



Gregor Friesenhof-Vogel.

- 1840-1913

- rozvoj agrometeorológie resp. bioklimatológie na Slovensku
- 1881 – **Krásno** - meteorologické observatórium
- jedno z prvých v Uhorsku
- zakladal meteorologické staníc (chcel 42, za podpory Hospodárskeho spolku v Nitre) zrealizovalo sa 28
- prvá súkromná regionálna sieť meteo staníc na Slovensku
- siete na pozorovanie búrok (600 staníc) 1887
- 1884– vydával dvojtyždňovú predpoveď počasia
- 1876 - 200 strán. práca: Náuka o počasí alebo praktická meteorológia podaná populárne.
- 32 príspevkov v nemčine (Meteorologische Zeitschrift)
- 100 v maďarčine



Filip Lenard, nositeľ Nobelovej ceny
za fyziku v r. 1905

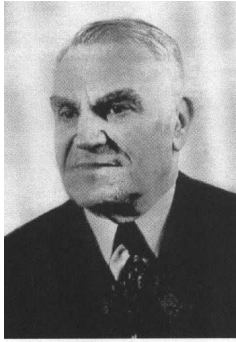
- 1872-1880
- prácami prispel k objavu elektrónu a rozvoju elektrotechniky (televízna technika a elektrónová mikroskopia)
- v meteorológii – objav samovoľného rozpadu vodných kvapiek počas svojho pádu v ovzduší



Milan Rastislav Štefánik.

- 1880-1919

- vplyv poveternostných podmienok na let
- projekt mechanického stabilizátora, pre ovládanie lietadla
- 1906 - 2. a 3. výstup na Mont Blanc (pozorovanie, meteo a astronomické)
- 1908 – študijný pobyt v Trappes – Observatórium pre dynamickú meteorológiu
 - skúmanie vyšších vrstiev atmosféry.
 - Chamonix - exp. s meteo drakmi
- 1909 Alžírsko – meteo podmienky na rozhraní Sahary a Atlasu
- Francúzska Polynézia – jednotná meteo služba (a na ďalších ostrovoch)
- 1914 Ekuádor – zaistil vybudovanie meteo služby, prípravu klimatologickej mapy a návrhom medzinárodnú spoluprácu v meteo.
- 1915 doviezol meteo prístroje z Paríža na front., navrhol **organizáciu vojenskej meteo služby**



Mikuláš Konček.

- 1900-1982
- Publikoval 70 prác, z toho 11 knižných
- 130 vedecko - populárnych titulov

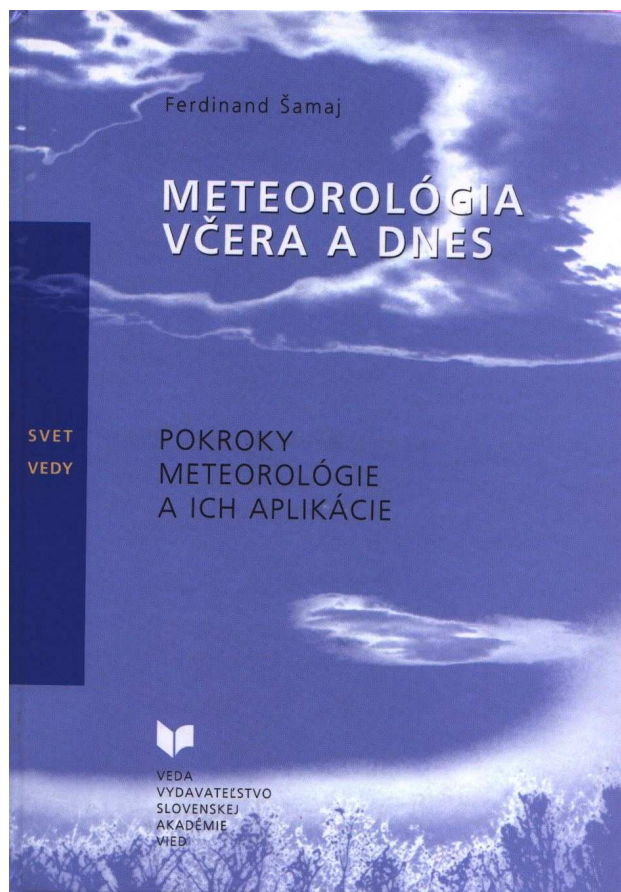
- 1939 **založil** Štátny hydrologický a meteorologický ústav – riaditeľ.
- 1946 na PF v BA **založil** Ústav pre meteorológiu a klimatológiu
- 1952 **zriadil** meteorologické pracovisko ČSAV
- 1953 **vybudoval** oddelenie klimatológie na Zemepisnom ústave SAV
- 1958 meteorologický výskum (s Poliakmi) Vysokých Tatier - monografia Klíma Tatier.
- do 1945 – synoptická meteorológia
- po 1945 - klimatiológii



Štefan Petrovič.

- 1906 - 2000

- **spoluzakladateľ** Štátny hydrologický a meteorologický ústav
- publikoval 236 prác, 150 zameraných na poznanie a klasifikáciu klímy a bioklímy v Československu



Doc. RNDr. Ferdinand Šamaj, DrSc., popredný slovenský meteorológ a klimatológ, narodil sa 9. novembra 1931 v Trnave. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave pôsobil ako pedagogicko-vedecký pracovník na Katedre astronómie, geofyziky a meteorológie tejto fakulty. Po prijatí zákona o československej federácii prevzal funkciu riaditeľa Slovenského hydrometeorologického ústavu a v tejto funkcii zotrval až do odchodu do dôchodku v roku 1992.